REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 87. Brașov, Miercurĭ-Joi 20 Aprilie (3 Maiŭ). 1900.

Buletinul lui Baussnern.

Décă ar fi să judecăm după cele ce se petrec aḑĭ în capitala ungară, unde manifestațiile de încredere pentru ministru-președinte Szell și guvern au luat de câte-va ḑile un avênt mare, ar trebui să credem, că poporațiunea acestui stat își întemeiéză tóte speranțele în acest guvern și'n înțelepciunea șefului său, dela care aștéptă mântuirea de tóte relele.

Lunĭ séra a fost mare întrunire la clubul liberal al dietei. Avea să se inaugureze noua sesiune, și acéstă ocasiune au folosit'o câțĭ-va matadorĭ ai clubului pentru a face să se propună și să se voteze de către partida dela putere nestrămutată încredere față cu ministru-președinte, conducătorul ei actual. Coloman Szell, firesce, a răspuns în felul lui variând cunoscuta temă despre principiile, ce le a înscris pe drapelul politicei sale liberale, neîntrelăsând de-a accentua, că ține și la principiile pactului dela 1867. Se ḑice, că n'a lipsit nicĭ însuflețirea și că încrederea i-s'a votat unanim, procurându-i astfel un „nou triumf“ asupra intriganților din sînul partidei.

Tóte acestea sunt lucrurĭ ușor esplicabile. Ințelegem, că mamelucii în mânia chiar a intriganților din „vechia gardă“, găsesc politica lui Szell minunată, că să sciu însufleți pentru ea pe câtă vreme încă stéua lui nu e în declinare, căcĭ acésta este chemarea lor. Și de ce ar esista un partid guvernamental, décă nu ar sci să se închine șefului guvernului, care e tot-odată și căpetenia lui? Puțin își bat capul mamelucii cu programul lui Coloman Szell. Dér nicĭ n'ar avé de ce să se plângă când ministru-președinte a declarat de atâtea orĭ sărbătoresce, că în ce privesce ținta de urmărit, mai ales în cestiunea naționalităților, acest program nu se deosebesce de loc de al antecesorilor săi. Și numai de naționalitățĭ să n'aibă grijă flămânḑii și lacomii, carĭ se desfătéză astăḑĭ la ólele cu carne ale guvernului! In celelalte privințe pot fi liniștițĭ, căcĭ tot ei între ei vor împărți.

Ințelegem dér entusiasmul, ce-l desfășură tabăra mamelucéscă pentru Szell și programul său. Este esplicabil și faptul, că de icĭ de colo șeful guvernului e salutat asemenea cu însuflețire prin câte o deputațiune séu adresă, ce i-o votéză câte-o adunare comitatensă, unde elementele servile și budgetivore sunt în preponderanță.

Ceea-ce însă trebue să ne pară în tot casul fórte curios, décă nu chiar straniu, este, că tocmai în era acésta a lui Szell, — care a asigurat sărbătoresce de atâtea-orĭ, că numai de adevăr se va conduce și după adevăr va umbla — s'a putut inaugura o metodă nouă, până acuma nepracticată, cu scop de a falsifica părerile și adevăratele sentimente, ce domnesc în popor, în interesul politicei ministrului președinte.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că la Pesta s'a fost luat decisiunea, ca faimosul discurs, ce l'a ținut Coloman Szell la 9 Februarie a. c. în cestiunea naționalităților să fiă tradus și în limba română, germană, slovacă etc. și împărțit între poporațiunea din diferitele comitate. Propagandă cu astfel de mijlóce s'a mai făcut, dér a rămas întotdéuna de rîs. Ajunge, ca o hârtiă numai de departe să miróse a oficialitate, pentru-ca să nicĭ n'o mai cetéscă nimenĭ. De vorbe late și góle poporul s'a săturat. Orĭ cât de gros i-le-ai tipări, îl lasă nu numai rece, dér îl și disgustă. Ceea-ce cere el și de ce are lipsă astăḑĭ, sunt faptele, ér nu vorbele. Și încât pentru fapte bune și sincere, carĭ să liniștéscă și mulțuméscă cât de puțin poporul, guvernele ungurescĭ au fost cu totul sterpe, și guvernul Szell mărturisit'a însușĭ pe față, că nu vré să se deosebéscă de guvernele trecute.

Dér să vedețĭ acum altă comediă. Marele fișpan-mameluc al comitatului Făgăraș, Guido Baussnern, s'a gândit cât s'a gândit și s'a hotărît să-șĭ câștige un merit patriotic, care să-l facă nemuritor. El, după cum ne spune un comunicat din foile ungurescĭ, șĭ-a luat un teribil avênt scriind o scrisóre președintelui partidei liberale din dietă, br. Podmaniczky, în care îi face cunoscut, că „după raporturile, ce le-a primit, discursul ținut la 9 Februarie a. c. de ministru-președinte Szell în cestiunea naționalităților, pe care el (Baussnern) l'a lăsat să fiă împărțit între poporațiunea comitatului prin fisolgăbirăi, în limba română, maghiară și germană, a făcut în întregul comitat, ér mai ales asupra poporațiunei române, o impresiune fórte bună și un escelent efect“.

Auḑițĭ acolo! Poporațiunea română să fiă mai încântată de ce a vorbit Coloman Szell chiar și decât pătura suprapusă guvernamentală, jidano-maghiară din Făgăraș. Să nu rîdă omul cu hohot? Noi am crede, că mai multă causă ar avé să fiă mulțămițĭ cu acest guvern tocmai aceia, ale căror isprăvurĭ binecunoscute în afacerea defraudărilor, comise în paguba fondurilor comitatului, au fost tratate de el cu mănușĭ glacée. Orĭ dóră să nu se fi îndurat cumva ministrul a aproba ajutórele, ce s'au votat, prin surprindere, în adunarea comitatensă celor trașĭ în cercetare disciplinară pentru acele isprăvĭ, precum restituirea sumei reținute din salar vice șpanului și votarea pensiei de 500 fl. revisorului comitatens?

Fără îndoélă ar face o bună impresiune și un bun efect asupra poporului român din numitul comitat, décă ministrul ar scărmăna puțin administrația „de model“ a lui Baussnern, cum a făcut'o séu vré s'o facă în comitatul Hont, ca să se vadă de ce soiŭ sunt funcționarii importațĭ în acest comitat românesc. Dér în starea lui năcăjită și asuprită de astăḑĭ acest popor numai de principiile alcătuitóre de „statul național maghiar“ al lui Coloman Szell nu se va puté încălḑi. De acestea a mai auḑit el destule de treiḑecĭ de anĭ încóce, și tot acolo a rămas unde este.

Incă pe la finea anului trecut a constatat unul din corespondenții noștri cât de mult s'a deochiat la Făgărășenĭ devisa „lege, drept și dreptate“. Tot persónele, tot persecutorii și tot trebile de mai înainte! esclamă el. Dér mai adause: numai între ai noștri s'au mai schimbat la față unii, însă nu spre bine, ci în favorul dușmanilor lor de mai înainte.

Aicĭ e buba cea mare. De aicĭ se esplică cutezarea fișpanului Baussnern de a-se face interpretul fals al sentimentelor poporațiunei române. Intre ai noștri ar trebui să se schimbe la față fórte multe, dér nu în favorul dușmanilor, ci în favorul causei poporului atât de mult hărțuit și nedreptățit.

Guvernul și autonomia catolică. „Pesti Naplo“ este informat, că încurênd se vor face „din loc competent“ declarațiunĭ importante privitor la cestiunea autonomiei catolice. Avêndu-se în vedere, că acum toțĭ factorii chiămațĭ sunt pentru autonomiă, guvernul va fi provocat să se pronunțe și el. Se crede, adauge „P. N.“, că guvernul și ministrul de culte vor folosi bucuros ocasiunea de a-se pronunța în cameră asupra intențiunilor, ce le are în cestiunea autonomiei.

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

Sibiiu, 1 Maiŭ n.

Alaltăerĭ, Dumineca, s'a deschis aicĭ primul sinod archidiecesan sub conducerea noului nostru metropolit. Deschiderei i-a premers un serviciŭ divin solemn, oficiat de I. P. S. Sa metropolitul, asistat de Preacuvioșia sa părintele archimandrit Pușcariu, de patru protopopĭ și doi diaconĭ, ér cântările fiind esecutate cu multă precisiune de corul mixt de sub conducerea d-lui profesor de musică Tim. Popovicĭ.

După terminarea liturgiei, I. P. S. Sa metropolitul *Ioan Mețianu*, învitat prin o deputațiune de cincĭ membri, își ocupă locul presidial între aplausele membrilor și apoi deschise Sinodul cu următorul discurs, ce a fost ascultat cu mare atențiune:

Discursul de deschidere.

Christos a înviat!
Domnilor deputațĭ!

Precum se bucură părintele cel depărtat de fiiĭ săi, când după un interval de timp să vede érășĭ cercetat de acei fii, în scopul de a combina și conlucra la cele de lipsă, la înaintarea familiei: tot asemenea mă bucur și eu acum, domnilor deputațĭ, când mă văd încunjurat de d-vóstră, iubiții mei fii sufletescĭ, în scopul de a conlucra la înaintarea clerului și poporului, biserica cea vie a Domnului, familia cea mare din care toțĭ facem parte.

Decĭ salutându-vă cordial de bunăvenire, vă implor dela cer încă mulțĭ anĭ de conlucrare mănósă la opul cel mare al viitorului nostru.

Ca representanțĭ și fruntașĭ ai clerului și poporului nostru avețĭ o mare și frumósă misiune, d-lor deputațĭ, *misiunea de a pune și înțelepciunea d-vóstră în serviciul sfintei nóstre bisericĭ*, pentru-ca să fie și în aceste timpurĭ de cercare, și *pentru totdéuna și în viitor*, ceea-ce fù și în trecut de alungul secolilor, *mângăerea și întărirea nóstră*, în tóte împrejurările vieței. Să fiă liman de mântuire și isvor de lumină și cultură religiósă morală, și conducătórea nóstră la binele vremelnic și la fericirea cea vecĭnică.

Sciut este, domnilor deputațĭ, că décă pe lângă tot trecutul nostru dureros, nu ne-am perdut în noianul timpurilor, ci am rămas în sfânta legătură a unităței credinței în Dumneḑeu, *a limbei și datinelor părintescĭ*; décă am rămas *ceea-ce suntem*: avem a o mulțumi, după Dumneḑeu, *puterei ce-i dătătóre de viéță a bisericei străbune*, avem a o mulțumi faptului, că fericiții noștri părințĭ, cunoscênd puterea cea vitală a *bisericei nóstre naționale*, și-au concentrat totă încrederea în acea biserică, în care și-au și aflat adevăratul liman al mântuirei.

Er décă biserica nóstră străbună, domnilor deputațĭ, chiar și atuncĭ, când însașĭ era subjugată, ni-a fost adevărat liman mântuitor de pericolele amenințătóre, cu atât mai puternic liman ne va fi ea astăḑĭ și în viitor, când din îndurarea lui Dumneḑea și grația Majestății Sale, gloriosului nostru Împărat și Rege *Francisc Iosif I.*, la stăruințele prea demnilor noștri fruntașĭ a devenit *liberă și autonomă.*

Așa este, domnilor deputațĭ! biserica străbună va fi și în viitor și pentru totdeauna, precum fù și în trecut, nu numai adăpostul și limanul nostru cel tare, în valurile furtunóse ale vieții: dér și *conducătórea nóstră cea mai sigură* la binele vremelnic și la fericirea vecĭnică; însă numai *décă vom ține și noi la ea*, cu aceeașĭ credință în Dumneḑeu, cu aceeașĭ tăriă și însuflețire, cu care au ținut și fericiții noștri părințĭ; décă ne vom grupa și noi cu aceeașĭ căldură și dragoste evangelică în jurul ei, și décă ne vom interesa de ea, ca de adevăratul isvor al binelui și fericirei nóstre.

Este decĭ nu numai o mare datorință, dér și cel mai mare interes al nostru a ține cu totă tăria convingerei la acea prețiósă moștenire părintéscă, conservându-o în tótă sfințenia, pentru a o lăsa și urmașilor noștri de asemenea scumpă moștenire.

Este o mare datorință și un mare interes al nostru, domnilor deputațĭ, a desvolta și a cultiva tot mai mult geniul cel măreț al bisericei străbune, ca să ne fiă pururea isvor nesecat de binecuvêntare. Căcĭ décă fac acésta alte națiunĭ și popóre, mai înaintate, în frunte cu aristocrația lor cea mai înaltă; décă și acelea prin biserică tind a ajunge binele vremelnic și fericirea eternă, cu cât mai vîrtos avem a o face noi, carĭ *suntem mai mult, decât alții, avisațĭ la biserica nóstră națională!*

De aceea, când clerul și poporul v'a distins pe d-vóstre cu alegerea la acest sinod archidiecesan, a făcut acésta în firma convingere, că d-vóstră vețĭ justifica pe deplin încrederea de care v'ațĭ învrednicit. Și așa, cu înțelepciunea, ce vă caracterisézé, vețĭ sprijini din tóte puterile nisuințele cele salutare ale maicei nóstre bisericĭ întru a-șĭ împlini, în măsură tot mai mare, frumósa ei *misiune culturală*, pe basa credinței în Dumneḑeu, în folosul nostru și al iubitei nóstre patrii.

Pe cât este de mare și de frumósă acéstă chemare a d-vóstră, domnilor deputațĭ, căcĭ ce póte fi mai măreț și mai frumos decât o asemenea conlucrare nobilă a fraților celor mai marĭ în folosul celor mai micĭ, — pe atât este ea și de grea. Să sperăm însă, că cu ajutorul cel puternic al lui Dumneḑeu, printr'o conlucrare armonică o vom puté împlini cu bun succes, spre mărirea lui Dumeeḑeu și spre folosul nostru temporal și etern.

Fiind convins, domnilor deputațĭ, că tóte acestea chiar așa le simțițĭ și le dorițĭ și d-vóstră, nu ne rămâne decât să rugăm și aicĭ pe bunul Dumneḑeu, ca la tóte nisuințele nóstre se ne umbreze cu duhul *înțelepciunei, al dragostei și al bunei înțelegerĭ*, cu al cărui ajutor am putut spori frumos și anul trecut în cele bune și folositóre. Acelui duh dumneḑeesc avem a mul-

ţumi mai multe resultate îmbucurătóre ale străduinţelor nóstre din anul trecut, carî vi-se presentă în rapórtele consistoriale, amintind aicî numai două mai de interes, şi anume: unul, că distribuirea întregirei dotaţiunei preotescî dela stat, stabilită prin art. de lege XIV. din 1898, mulţumită înaltului guvern, s'a resolvit conform dorinţei congresului nostru naţional-bisericesc din anul trecut, ca preoţii sĕ-şî priméscă competenţele lor *prin autoritatea nóstră bisericéscă*; ér altul este îndeplinirea lucrărilor pregătitóre pentru *biserica nóstra catedrală, ce se va zidi*, carî au şi dat frumos îndemn fericiţilor rĕposaţî, de memorie în vecî binecuvêntată, domnului *Ioan Bădilă* jude regesc, şi dómnei sale consorte, *Ioana* născută *Moldovan*, de aicî, încă fiind în viéţă a dona pentru catedrala, ce se va zidi, câte 2000, la olaltă 4000 de coróne.

In deplină convingere, că prea bunul Dumnedeu ne va inspira şi mai departe tot de acelaşî duh sfânt, ca sĕ ne putem împlini tot cu mai multe resultate bune frumósa nóstră misiune, declar sesiunea sinodului nostru archidiecesan pe anul 1900 de deschisă.

Discursul I. P. S. Sale de repeţite-orî a fost întrerupt cu urărî de „sĕ trăéscă" şi dela început şi până la sfîrşit fù ascultat cu mare interes.

Se constitue după acestea biuroul, se presentă protestele contra deputaţilor mirenescî din cercurile Geoagiu, Solnoc şi Haţeg şi apoi deputaţii presentă credenţionalele, din carî se constată, că dintre 60 de deputaţî aleşî *sunt presenţî 49.* Se aleg comisiunile verificatóre şi cu asta şedinţa primă s'a terminat. Deputaţii s'au presentat după aceea în corpore la Prea Sânţia Sa, căruia i-au adus omagiile prin graiul archimandritului Puşcariu, ér I. P. S. Sa a rĕspuns călduros, mulţumind şi îndemnând la strînsă alipire de biserica străbună.

Şedinţa II, presidată de metropolitul, a urmat Lunî la 11 óre a. m. — Se pune la ordinea dilei verificarea deputaţilor şi se verifică 51 deputaţî din 60.

Se constitui apoi definitiv biuroul, alegêndu-se din cler: Mateiŭ Voileanu şi Dr. E. Cristea, mirenî: Dr. Zosim Chirtop, Dr. I. Şenchea, Silvestru Moldovan şi Dr. I. Stroia.

Deputatul Partenie *Cosma* adreséză presidiului o interpelare în causa rentei bisericei S-lui Nicolae din Braşov, la care I. P. S. Sa declară, că va rĕspunde într'una din şedinţele viitóre.

Adî, Marţî, s'a ţinut a treia şedinţă, în care I. P. S. Sa metropolitul s'a şi grăbit a rĕspunde la interpelarea d-lui P. Cosma în causa rentei bisericei S-lui Nicolae declarând, că nu are cunoscinţă oficiósă cum s'a resolvat cestiunea. Respunsul a fost luat la cunoscinţă şi s'a primit tot-odată propunerea d-lui Cosma, după care atât interpelarea, cât şi rĕspunsul s'au predat comisiunei organisatóre, ca sĕ studieze afacerea şi sĕ facă sinodului propunere în merit. Restul şedinţei s'a petrecut cu raportul comisiei de verificare a membrilor sinodalî.

Mâne, Mercurî, va urma şedinţa a patra.

Sinodul eparchial aradan.

Arad, 17 (30) Aprilie.

Şedinţa a doua s'a ţinut în 30 Aprilie la 11 óre. La ordinea dilei raportul secţiunilor pentru verificarea deputaţilor şi, aflându-se în ordine actele electoralî ale deputaţilor din cler, toţî s'au declarat de verificaţî.

Referitor la verificarea alegerilor deputaţilor mirenî din cercurile Orade, Tinca, Lipova, B.-Comloş, fiind protestate, ér alegerea deputaţilor din cercurile Birchiş şi Timişóra, fiind dificultate din oficiu, sub cuvênt de defecte de formă, s'au transpus comisiunei verificătóre.

După aceea sinodul s'a prefăcut în conferenţă pentru consultare asupra alegerilor biroului şi a comisiunilor. In conferenţă fiind lucrurile pregătite înainte din partea maiorităţii, s'a cetit o listă, care după aceea s'a cetit şi în sinod, şi sinodul s'a decretat de constituit.

S'au presentat apoi actele şi s'au împărţit comisiunilor. La împărţire s'a ivit casul neîndatinat, că s'a discutat mult asupra modului de împărţire.

Apoi s'a acordat concedii d-lui Ioan *Papp* protonotar în Oradea-mare, Paul *Papp* advocat în Beiuşiŭ, Demetriu *Negrean* proprietar în Beiuş, Dr. G. *Cosma* advocat în Beiuş, George *Feier* advocat în Boroşineu, Dr. C. *Groza* medic în Gurahonţ, Eugeniu *Mocsonyi*, Dr. Iosif *Gall*, Florian *Duma* advocat, Oradea-mare, şi s'a presentat abdicerea de mandat a d-lui deputat Vincenţiu *Babeş*.

Este bătĕtor la ochî, că în sinodul din anul acesta au rĕmas afară mulţî ómenî de valóre, precum d-nii: Emanuil Ungurian, Stefan Antonescu preşed. de sedria orfanală, Paul Faşie jude la tribunalul din Oradea-mare, Dr. A. Lazar adv. în Oradea-mare, C. Lazar adv. Recaş, Dr. Liviu Marcu, adv. Lugoş, Teodor Ceontea prof. în Arad şi alţii, şi rea impresiă a făcut, că bărbaţî de valóre, unii din cei mai activî membri ai corporaţiunilor bisericescî, ca d-nii Nicolau *Zigre*, Dr. Iosif *Gall*, Eugeniu *Mocsonyi*, V. *Babeş*, Ioan *Papp* şi alţii nu s'au presentat la Sinod.

Şedinţa s'a încheiat la órele 12 şi jumĕtate, anunţându-se proxima pe mâne la 10.

Procesul în afacerea Iancu.

Primind textul apelului, ce l'a înaintat d-l Ion *Scurtu* la senatul de apel contra decisiunei judecâtorului de instrucţiă, care, după cum am anunţat la timpul sĕu, l'a ascultat şi l'a pus sub cercetare în causa Iancu, — îl publicăm aicî în întregul sĕu, fiind de mare interes pentru judecarea casului din cestiune.

Onorat Senat de Apel!

In contra decisiunii Nr. 920/900 a judecătorului de instrucţiă din Clujiŭ, care m'a luat în cercetare penală pentru pretinse delicte (vătămare de onóre şi calumniă) ce aşî fi comis faţă cu un anume subprocuror regesc conte Lazar Miklos, am onórea de a presenta

Apel.

Motivele în carî basez apelul sunt:

1. Conform legii, datorinţa judecătorului de instrucţia este sĕ cerceteze décă propunerea de urmărire emanéză dela un acusator îndreptăţit séu nu şi de a-şî fixa însuşî competenţa de drept.

Considerând acum, că pasagiele încriminate din articolul meu „Pretindem satisfacţie", publicat în diarul „Tribuna" din Sibiiu, nu privesc şi nu pot privi activitatea oficială a subprocurorului conte Lazar Miklos, fiind-că insulta de „şef de bandiţî" (haramia vezér) aruncată de către numitul procuror marelui erou şi martir Avram Iancu constitue delictul insultării morţilor prevĕdut în §. 273 al codului penal, ér pe lângă acésta mai constitue şi o temerară ultragiare a sentimentului dinastic însuşî şi a sentimentului naţional al poporului român luptător pentru salvarea tronului, pentru legitimitate şi pentru libertatea naţională şi mişcările politice dela 1848/9, decî nu se póte cualifica nicîdecum ca un procedeu oficial;

Considerând, că contele Lazar Miklos tocmai prin făptuirea sa temerară şi ilegală supusă unei juste şi legitimate caracterisărî în articolul „Pretindem satisfacţie" şi în poesia „Procurorului hienă" s'a făcut însuşî culpabil de un delict punibil şi a comis acest delict depăşind limitele jurisdicţiunii sale ca representant al ordinei de drept şi al ministrului de justiţie, ca minister public întru formularea acusei;

Considerând, că mandatul de drept a subprocurorului conte Lazar Miklos nu se estindea şi nu se putea estinde la sĕvîrşirea culpei înfierate după merit de mine, în urmare acéstă faptă a contelui Lazar Miklos recunoscută şi aprobată ca adevĕrată, adecă fapta de a fi numit „şef de bandiţî" pe un luptător de libertate şi pe un fidel ostaş al tronului, luptător distins de însuşî Majestatea Sa actualul nostru suveran, nu póte constitui activitatea oficială a unui funcţionar numit de Majestatea Sa, ci este pur şi simplu o privată acţiune a contelui Lazar Miklos, pe care oficiul sĕu nu o póte acoperi şi prin care a abusat de calitatea sa oficială.

Considerând, că peste tot fapta abusivă a unui funcţionar nu póte acoperi calitatea lui oficială, ér critica îndreptăţită aplicată unei fapte eşite din cadrul esercitiului funcţiunii precum şi reclamarea publică a unei satisfacţiunî dela forurile legale şi constituţionale competente nu-i îndreptată în contra oficiului, ci *în contra persónei*, care s'a făcut culpabilă de delictul prevĕdut în §. 273 cod. pen. şi care s'a mai făcut culpabilă de turburarea ordinei sociale, insultând sentimentul dinastic şi sentimentul naţional al unui întreg popor, element alcătuitor în statul nostru, al poporului român al cărui şef politic recunoscut a fost Avram Iancu;

Considerând mai departe că, în conformitate cu §. 16 cod. pen. al art. de lege 34 (XXXIV) din 1897, tribunalele ordinare sunt chemate a judeca acusele în contra delictelor de vătămare de onóre şi de calumnie prevĕdute în §§. 259 şi 261 cod. pen., în urmare procurorul regesc din Clujiŭ nu era îndreptăţit şi competent sĕ formuleze acusă, ci competent şi îndreptăţit este singur procurorul detaşat la tribunalul din Sibiiu, la care avea sĕ se adreseze cu arătarea sa şi contele Lazar Miklos, întru cât credea, că acésta este calea pe care se dee şi se priméscă satisfacţiune pentru declaraţia sa infamantă privitor la Avram Iancu făcută în faţa tribunalului dela Alba Iulia;

Considerând prin consecinţă, că acusatorul public din Clujiŭ nu e competent în causa acésta, decî nicî judecătorul de instrucţiă din Clujiŭ nu are competenţa de a ordona cercetarea;

In basa acestor motive, adecă motivul incompetenţei acusatorului public şi motivul incompetenţei judecătorului de instrucţie, ordonarea investigaţiunei este nefondată juridicesce.

2. Dér acéstă decisiune este nefondată şi pe cuvênt, că judecătorul de instrucţie póte ordona instrucţiunea numai atuncî, décă în general observéză în causă un fapt punibil, care constitue basa încriminaţiunei, în care privinţă sunt decisive legea materială şi prevederile codului penal.

Considerând însĕ, că însaşî decisiunea judecătorului de instrucţie recunósce faptul, că contele Lazar Miklos a numit pe un bărbat ideal ca Avram Iancu şef de bandiţî;

Considerâd, că §. 273 în legătură cu §§-ii 258 şi 261 cod. pen. prevede ca fapt punibil insultarea şi calumniarea morţilor prin falsificarea adevĕrului istoric.

Considerând, că am probat deja cu ocasia ascultărei mele înaintea judecătorului de instrucţie personalitatea ideală a lui Avram Iancu precum şi dinasticismul, legitimitatea şi legalitatea luptei purtate de poporul român la 1848/9 sub conducerea lui Avram Iancu şi la provocarea legitimului domnitor, a gloriosului nostru Suveran Francisc Iosif I în contra unei rebeliunî înscenate pentru detronarea dinastiei şi pentru nimicirea individualităţiî etnice naţionale nemaghiare din ţéră;

Considerând, că am probat cu provocare la dovedî oficiale şi faptul că Majestatea Sa însuşî a recunoscut meritele poporului român şi ale şefului acestuia Avram Iancu în lupta pentru tron şi libertate dela 1848/9;

Considerând, că şi întréga istoriografie imparţială recunósce nobleţa caracterului, idealitatea scopurilor şi a faptelor lui Avram Iancu;

Considerând prin consecinţă, că am probat şi faptul, că organe, carî procedéză în numele Majestăţiî Sale, trebue se admită a limine, că nu e permis a se numi şef de bandiţî o personalitate istorică de talia lui Avram Iancu şi că insulta acésta constitue o flagrantă violare a adevĕrului istoric şi a legiî penale faţă cu un mort, care nu se póte apĕra;

Considerând mai departe, că şi acum probez idealitatea caracterului lui Iancu cu următórele probe:

a) Rĕspunsul prea graţios pe care Majestatea Sa Suveranul nostru actual l'a dat la 25 Februarie 1849 deputaţiunei poporului român (deputaţiă în care se afla şi Iancu) declarând că: *recunosc cu mulţumită sacrificiile grele pe carî le-aţî adus (Românii) pentru Tronul meu şi pentru monarchia unitară în contra unei partide infidele (insurgenţiî maghiarî)*";

b) Raportul oficial al căpitanului Gratze care a cunoscut personal pe Iancu în tabără şi în rĕsboiu şi care constată că: „*Două idei principale îl conduceau (pe Iancu) susţinerea monarchiei şi egala îndreptăţire a patriei sale*";

c) Părerile elogióse asupra lui Iancu ale scriitorilor maghiarî Kőváry László, Rákosi Jozsef, Ürmösi Lajos, Jancsó Benedek;

d) De asemenî părerea elogiósă asupra lui Iancu a baronului Josef Helfert, autorul unui op de altcum ostil Românilor;

e) Scrisórea lui Iancu adresată deputatului din dieta maghiară Gozman, în care şi după faimósa trădare dela Abrud, Iancu se declară pentru împăcarea cu Maghiariî dér: *numai sĕ ne garanteze naţionalitatea pe temeiul dreptului egal*";

f) Testamentul lui Iancu în care îşî lasă întréga avere poporului român, spunênd că: „*unicul dor al vieţiî mele este sĕ-mî vĕd naţiunea fericită*";

g) Recursul advocatului Dr. Amos Frâncu, pe care l'am predat judecătorului de instrucţie şi în urmarea căruia fostul ministru de interne Perczel Dezsö a fost nevoit sĕ anuleze sentinţa de confiscare a fondului pentru monumentul lui Avram Iancu;

Considerând, mai departe, că în articolul încriminat fapta punibilă a contelui Lazar Miklos a fost caracterisată *în interes public*, fiind-că este interes public sĕ fiă menţinută neatinsă onórea luptătorilor pentru tron şi pentru libertate, între carî loc distins ocupă Avram Iancu;

Considerând, că acest interes public întru caracterisarea faptei punibile a contelui Lazar Miklos se indică şi mai evident décă se ia în privire faptul, că prin insultarea lui Avram Iancu a fost turburată ordinea socială în statul nostru, fiindcă décă Iancu e numit şef de bandiţî, urméză că Românii, pe carî i-a condus el, sunt presentaţî ca bandiţî, ér astfel este insultat întreg poporul român din ţéra acésta;

Considerând că, de-óre-ce contele Lazar Miklos a sĕvêrşit fapta punibilă prin abuz de oficiul sĕu — caracterizarea faptei lui am facut'o cu scopul de a motiva cererea publică a satisfacţiuniî absolut necesare pentru liniştirea poporului român şi pentru salvarea prestigiului justiţiei ţĕrii;

Considerând, că fiind probată exceptio veritatis ridicată de mine la ascultarea înaintea judecătorului de instrucţiă, acesta conform § 105 al procedurei pen. şi în vederea § 263 cod. pen. trebuia sĕ refuse ordonarea cercetăriî;

Din aceste motive resultă de asemenî, că cercetarea ordonată contra mea nu este fondată juridicesce;

3. Constitue un gravamen ordonarea cercetării şi fiind-că în conformitate cu §§-ii 7 şi 265 pt. 1 ai procedurii pen., fapta contelui Lazar Miklos are caracterul unui delict punibil; în urmare de datoria tuturor forurilor competente a o supune unei cercetărî disciplinare ca sĕ se constate: culpabil e contele Lazar Miklos pentru fapta sa caracterisată în articolul încriminat; decî fără de cercetarea asta disciplinară şi fară de actele ei nu se póte supune cercetării nicî cestiunea, décă aprecierea cuprinsă în articolul incriminat corĕspunde justiţiei şi adevĕrului séu nu.

Pe lângă tóte acestea motive, mai cerênd sĕ se ia în considerare întreg textul articolului incriminat precum şi intenţiunea lui: acţiune publică pentru acceptarea satisfacţiei dela ministeriul de justiţiă.

Rog onoratul senat de apel sĕ dea satisfacţiunea cuvenită justiţiei — schimbând decisiunea Nr. 920/900 a judecătorului de instrucţie şi refusând propunerea procurorului regesc îndreptată contra mea.

Clujiŭ, la 1 Maiŭ 1900.

Ioan Scurtu,
abs. în litere şi stud. în drept.

Din Bucovina. In şedinţa camerei provinciale din Cernăuţî dela 26 Aprilie n., mareşalul ţĕrii, Lupul, a adus la cunoscinţă următórea interpelaţiă a deputatului Dr. Ión *Ţurcan* şi consoţî, adresată preşedintelui ţĕrii în afacerea înfiinţării unei *şcóle superióre de fete gr. or.* cu limba de propunere română în Cernăuţî. Etă interpelarea:

„La interpelarea adresată de mine şi soţii mei presidentului ţĕrii în şedinţa a şésa din sesiunea a VII a periodului VIII de alegere dela 16 Februarie 1898, relativă la înfiinţarea şi activarea unei şcóle superióre de fete în Cernăuţî, pentru copilele gr. or. din ţéră, preşedintele ţĕrii a avut bună-voinţa a rĕspunde imediat, că d-sa, după-ce a studiat respectivele acte, s'a convins, că esistenţa unui institut de cultură, care sĕ satisfacă interesele culturale şi confesionale ale poporaţiunei gr. or. a ţĕrii este o necesitate adênc simţită şi că d-sa va avé grija necesară, ca paşii întreprinşî în acéstă cestiune sĕ fiă cât mai degrabă finalisaţî, şi că în scurt timp crede a-se afla în posiţia de-a nu raporta numai la locurile centrale în favorul cestiunei, ci a-şî presenta chiar un substrat complet, pe basa căruia acele forurî sĕ decidă în favorul cestiunei şi astfel sĕ se împlinéscă o dorinţă ferbinte a poporaţiunei gr. or. din Bucovina.

„Acest rĕspuns dat la interpelațiunea nóstră, a fost luat cu deplină satisfacțiă la cunoscință de întréga înaltă cameră, și se aștepta cu siguritate, că până într'un an se va începe deja cu zidirea edificiului necesar, séu cel puțin se va purta grija necesară pentru aflarea unei localități, în care institutul sĕ fiă sălășluit. Dér au trecut deja doi anĭ, și în acéstă cestiune importantă și fórte urgentă nu s'a întreprins nimic. Subsemnații adreséză decĭ d-lui presiđent al țĕrii următórele întrebărĭ:

1) In care stadiu se află pertractările relativ la înființarea și activarea acestui institut de cultură?

2) Este speranță, ca cel puțin în anul acesta sĕ se încépă cu clădirea edificiului; și ce fel de pașĭ s'au întreprins pentru sălășluirea acestui institut?"

Cronică externă.

Sĕrbările din Berlin, ce se vor ține din incidentul declarării de majorean a principelui moștenitor german, vor fi strălucite. Se anunță, că afară de Majestatea Sa monarchul nostru, vor asista la actul festiv principele de Neapole, principele regal belgian Albert, representând curtea belgiană; principele bavarez Leopold, representând pe principele regent Luitpold; principele de Opporto, representând pe regele Portugaliei; moștenitorul de tron român principele *Ferdinand*, representând pe regele *Carol* al României; marele duce *Costantin*, representând pe Țarul Rusiei. Regina Wilhelmina a Olandei, va fi representată prin șeful de stat major Kool. „Berliner Tageblatt" are informațiunea, că toțĭ principii străinĭ vor sosi în aceeașĭ ḑi la Berlin, ca și Majestatea Sa Francisc Iosif, care însĕ va sosi cel dintâiŭ. La gară monarchul nostru va fi primit de insușĭ împĕratul Wilhelm. De față vor fi toțĭ principii casei domnitóre germane, statul major suprem, adjutanții împĕratului, generalii garnisónei din Berlin. Dela pórta Brandenburg până la palat, trupele garnisónelor din Berlin, Spandau și Charlottenburg, în ținută de gală, vor face spalier. Când trăsura se va apropia de palat, 101 tunurĭ vor vesti momentul sosirei. La castel vor defila pe dinaintea Majestăților Lor regimentele grenadirilor de gardă, carĭ portă numele Țarului Alesandru, a împĕratului Francisc și a împĕrătesei Augusta. In 5 Maiŭ va fi un esercițiu cu trupele la care va asista monarchul nostru. Actul festiv al declarării de majorean a principelui moștenitor se va întempla în 6 Maiŭ, începêndu-se prin un scurt serviciu divin în capela castelului, după care principele va jura pe steag.

Cestiunea macedoneană. O scire telegrafică din *Viena* anunță din Roma, că principele Ferdinand al Bulgariei ar fi rugat pe regele *Umberto* al Italiei sĕ intrevină pentru a împiedeca pe Austria de a cere puterilor europene mandatul de a ocupa Macedonia. — In cercurile diplomatice se asigură, că cestiunea Macedoniei va fi încurênd adusă pe tapet. Se crede anume, că împĕratul Francisc Iosif ar avé de gând sĕ propună la Berlin ținerea unui *congres european*, care sĕ reguleze cestiunile din Balcanĭ. In acest congres va lua parte și România.

Țarul Rusiei, după cum anunță „Journal des Debats", va merge pe la sfîrșitul lui Iulie în Paris, ca sĕ visiteze esposiția. Francesii îi pregătesc o mare primire.

Demonul rĕsboiului sud-african, faimosul *Cecil Rhodes*, a fost ḑilele trecute la Londra. După trei ḑile însĕ a părăsit capitala englesă și s'a reîntors érășĭ în Africa, fiind-că a fost primit fórte rece de londonesĭ, a devenit adecă disgrațiat. De două orĭ a umblat pe la ministeriul afacerilor esterne, de trei orĭ pe la oficiul coloniilor, dér nicĭ ministrul de esterne, nicĭ amicul sĕu Chamberlain *n'a vrut* sĕ-l priméscă. I-s'a dat sĕ înțelégă, sĕ nu conturbe pe miniștri, carĭ au alte afacerĭ mai grave de isprăvit.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Situația pe câmpul de rĕsboiŭ este, că Burilor li-au succes a-se retrage aprópe nesupĕrațĭ, din partea sudică a statului Oranje. O luptă a fost numai la Tabanehu, unde ariergarda Burilor a trebuit sĕ dea piept cu Englesii, ca astfel sĕ asigure retragerea armatei lor principale. Generalii *Hamilton* și *French* n'au putut ajunge la Tabanehu, decât cu prețul a însemnate jertfe. Burii ocupaseră înălțimile de lângă Ejastern și atacul canadienilor englesĭ a fost la început zadarnic, el fu respins de Burĭ. La al doilea atac li-a succes totușĭ Englesilor se facă pe Burĭ așĭ părăsi posițiunile. Burii au fost de-o iuțime uimitóre. Tabanehu a fost ocupat de 23,000 Englesĭ, având de scop a împiedeca o a doua năvală a Burilor în Sudul Oranjelui.

*

In Londra s'au rĕspândit scirĭ fórte aventuróse asupra planurilor lui Roberts. Se ḑice, că Roberts a renunțat la planul de-a înainta spre Nord și de-a ataca Pretoria în linia directă. El va ocupa mai întâiŭ Harrissmith și va trece prin strîmtórea Van-Reenen în Natal. Acolo, sub munții Biggar, se va uni cu armata de 20,000 a lui Buller și din Natal va năvăli în Transvaal. Lupta decisivă se crede a fi la Majuba-Hill, unde Burii ar fi împresurațĭ și nimicițĭ, așa că nu li-ar rĕmâné alt-ceva, decât a-se preda. Calea spre Pretoria ar fi liberă.

Planul acesta însĕ s'a clocit numai în creerii unor Englesĭ doritorĭ de sensații. Roberts nu va puté sĕ evite o mare luptă cu Burii dela Kroonstad; Roberts e mult mai prevĕḑĕtor, decât sĕ mérgă în Natal, unde generalii englesĭ au făcut esperiențe atât de triste la Tugela și Spionskop.

*

Cum-că însĕ Roberts are un plan serios de înaintare, se vede din împrejurarea, că a dat ordin sĕ se aranjeze urgent spitalele din Capstadt, unde vor fi transportațĭ o parte a bolnavilor și rănițilior, carĭ zac în spitalele din Bloemfonteiu.

*

Lui „Standard" i-se comunică din Bloemfontein, că cavaleria trimisă pentru a persecuta comandele bure, s'a reîntors acolo.

*

Din *Mafeking* primesce „Times" scirea, că în 11 Aprilie s'au împlinit 6 lunĭ de când orașul stă sub asediu. Burii au serbat data acésta cu o canonadă vehementă, care a causat marĭ pagube materiale.

*

Din *Warreton* i-se vestesce lui „Daily Telegraph" cu data de 27 Aprilie, că *Burii au reocupat posițiunile strategice*, de unde Englesii îi alungaseră Marția trecută.

*

O scire telegrafică din *Petersburg* spune, că o trupă de voluntarĭ, ducênd cu sine instrumente aeronantice, a plecat la Transvaal, ca sĕ organiseze acolo *o trupă militară aeronantică.*

SCIRILE ḐILEI.

— 19 Aprilie v.

Comisar guvernial pentru școla comercială română din Brașov la esamenul de maturitate a fost numit directorul gimnasiului de stat din Lugoș, Nicolau *Putnoky*.

Cas de mórte. Astăḑĭ a rĕposat la Brașov tinĕrul funcționar al filialei „Albina" *Vasiliu Baboie*, care în timpul scurtei sale viețĭ a dat frumóse probe de conscientiositate și destoinicia în oficiul sĕu. El absolvase școlele comerciale superióre române din loc, fiind student eminent. — Fiă i țĕrîna ușóră!

Brutalitățĭ gendarmerescĭ. Cu ocasiunea asentărilor din Alesd (Bihor) ținute în 25 Aprilie n., s'a comis érășĭ o revoltătóre brutalitate gendarmerescă. Merseseră la asentare feciorii din comuna *Vad*. Cum, cum nu, ei au dat în ceartă cu gendarmii și resultatul a fost, că pe feciorii românĭ Gavriil Circu și Gavrilă Ardeleanu gendarmii i-au străpuns cu baionetă, pe Ardeleanu prin spate, eșindu-i afurisita armă prin piept, ér pe Circu prin pulpă și apoi în pântece. Amêndouĕ jertfele *au murit.* Foile ungurescĭ spun, că feciorii ar fi atacat pe gendarmĭ. Dér atuncĭ cum se întêmplă, că Ardeleanu a fost străpuns prin spate?

Sistarea chibritelor de sulfur. Ministrul ung. de comerciu a hotărît, ca pe viitor sĕ se sisteze folosirea chibritelor, carĭ sunt fabricate cu sulfur séu fosfor. Motiv la acésta hotărîre i-a dat, că în urma rapórtelor, cele mai multe incendii provin din folosirea acestor chibrite, ér de altă parte, ele s'au dovedit a fi nehigienice, ba chiar periculóse sănĕtății. Ministrul pe viitor va retrage fabricelor permisiunea de a pregăti astfel de chibrite, dér mai înainte de a da acest ordin, va cere și sfatul corporațiunilor de specialitate, precum și al camerelor de comerciu și industriă.

Aniversarea descoperirei tiparului. Orașul Lipsca, care este, după cum se scie, marele centru al librăriilor germane, va celebra în 15 Iunie a. c. cu marĭ solemnitățĭ aniversarea de 500 de anĭ dela descoperirea tiparului. O esposițiune de producte a librăriilor și artelor, ce se referă la ele se va face cu acéstă ocasiune.

Bólă de porcĭ. Oficiul polițienesc din loc aviséză, că pe teritoriul orașului Brașov a isbucnit bólă de porcĭ, din care causă de-ocamdată s'a interḑis și ținerea tĕrgului de porcĭ.

Nenorocirĭ în Paris. In 29 Aprilie n. s'a întêmplat pe teritoriul esposiției din Paris, o mare nenorocire. Un pod destinat a forma puntea de trecere peste Avenue Suffren, ce împreună câmpul lui Marte cu pavilionul *Globe celeste*, s'a dĕrîmat Duminecă după amiaḑĭ îngropând în ruinele lui mulțime de victime. Numĕrul celor omorîțĭ este 9, ér grav rănițĭ au fost 10 persóne. Afară de aceștia au fost rănite mai ușor mulțime de persóne, carĭ însĕ s'au refugiat pe la casele lor. Rĕspunḑĕtor pentru nenorocire este întreprinḑĕtorul, căruia i-se impută, că a depărtat prea de timpuriu stîlpii, ce sprijineau podul. Podul nu era încă dat comunicației, ceea-ce era se se întêmple numai Duminecă. Podul era construit din cement tras cu fire gróse de sîrmă. El a fost construit de inginerul Tedesco și s'a luat ca basă sistemul patentat al unui antreprenor ungar cu numele Matrai.

A doua ḑi, Lunĭ, s'a întêmplat o altă nenorocire în hala mașinelor, unde s'a dĕrîmat un podișor, pe care se aflau *patru muncitorĭ*, carĭ în urma căderii gróznice au murit momentan.

Concertul Reuniunei române de musică din Sibiiu, ce s'a dat Dumineca séra sub noua conducere a d-lui profesor de musică Timoteiŭ *Popovicĭ*, a reușit, după cum ni-se scrie, splendid, deși în urma unor regretabile neînțelegerĭ, ce s'au fost iscat în sînul reuniunei din incidentul schimbărei dirigentului ei de musică, s'au fost retras din reuniune mai mulțĭ membri activĭ, fiind astfel redus numĕrul acestora.

La concert au luat parte în numĕr mare Românii din Sibiiu și jur și aprópe toțĭ membrii sinodalĭ în frunte cu I. P. S. Sa Metropolitul, care a asistat la concert până la sfêrșit. Tóte punctele programului, ce au fost introduse cu escelentul și înălțătorul „Concert bisericesc" de Musicescu, au fost cu cea mai mare precisiune esecutate, secerând aplausele cele mai vii ale publicului. Ca soliștĭ s'au distins cu vocile lor frumóse și bine cultivate în balada „Brumărelul" de I. Mureșianu d-șóra Tinca *Simonescu* (sopran) și d-l Dr. *Stroia* (bariton). Acompaniamentul la pian l'a esecutat d-șóra Olivia *Bardosy* cu precisiune artistică.

Atât „Tribuna", cât și „Telegraful Român" laudă frumósa reușită a concertului și felicită pe noul dirigent pentru zelul desfășurat și resultatul frumos dobêndit. Ambele ḑiare sibiiene esprimă dorința de-a vedé reunite érășĭ tóte puterile sub drapelul reuniunei de musică; o dorință ca și care mai justă nicĭ că póte fi.

*

Lăsăm se urmeze aicĭ scurta recensiune, ce o face criticul musical al fóiei germane din Sibiiu, care asemenea constată deplinul succes al concertului.

Étă ce scrie „*Sib. D. Tageblatt*" din Sibiiu despre acest concert:

„După prestațiunile escelente, cu carĭ eram dedațĭ din partea reuniunei române de musică, am trebuit sĕ fim doritorĭ și curioșĭ de a asculta primul concert sub noul sĕu dirigent d-l *Popovicĭ*. Deși corul s'a redus la numĕr, el dispune totușĭ încă de-o mulțime de vocĭ înfloritóre, pentru carĭ l'ar puté invidia multe reuniunĭ. E învederat, că un timp așa de scurt, cât i-a stat la disposiția actualului dirigent, nu e de ajuns spre a întra cu corul în cea mai strînsă atingere; cu tóte astea se póte stabili deja astăḑĭ, că precisiunea intonărilor, nuanțările și egalisarea ansamblului vocilor abia mai lasă ceva de dorit. Concertul a durat în mod laudabil numai o oră. Décă este sĕ remarcăm îndeosebĭ unele numere din program, vom aminti adagiul plin de pietate de Musicescu, precum și jalnica baladă de I. Mureșianu. In cel dintâiŭ corul a desfășurat în pianissimo în adevĕr fermecător, în cea din urmă a cântat solo d-l Dr. *Stroia* cu vocea sa de bariton sonoră și mlădiósă. Cu plăcere am ascultat și vocea simpatică de sopran a d-șórei *Simonescu*. Acompaniarea la pian a esecutat'o d-șóra *Bardosy* cu simț fin și zelosul dirigent a fost mult aplaudat, la ceea ce-i gratulăm cordial". — *Schaeffer.*

Ședința festivă dela Arad. Ni-se scrie: Ședința festivă arangiată de Societatea teologilor și pedagogilor din Arad, în séra de Dumineca Tomii, a fost bine succésă. Programa, din vre-o 12 puncte, a fost fórte variată și ni-a dovedit, că elevii sub înțelépta conducere a păr. archimandrit *Hamsea* se aleg cu frumóse cunoscințe. Cuvêntul de deschidere, în care s'a arătat folósele societăților de lectură, a fost rostit de cătră d-l *Ioan O. Iercoșan* teol. c. III și v.-preș. societății. Discursul înțelept și predat cu avênt mare a făcut bună impresiune asupra publicului numĕros, care l'a felicitat.

De-asemenea destul de reușite au fost disertația d-lui Const. Mihulin teol. c. III despre Sava Brancovicĭ și a d-lui Tr. Givulescu ped. c. IV despre scopul ideal al educațiunei. Predarea dialogului „Ovid și Ibis" de Alexandri a succes fórte bine dovedind declamatorii o bună școlă.

Cântările începute cu corul bărbătesc „Christos a înviat" ne-au încredințat, că în seminarul aradan, musica e bine cultivată și că se pune pond pe rĕspândirea puținelor piese bune, ce le posedem. Unele cântărĭ au fost bisate, tot așa și „Suvenirul de Mehadia", cântat pe flaut de d-l *Victor C. Fizeșan*, care e un adevĕrat talent și căruia i-se póte preḑice frumos viitor, décă va urma sĕ se perfecționeze.

Ședința s'a ținut la seminar și s'a încheiat la órele $7^1/_2$ când cu toții ne-am depărtat ducênd cele mai bune impresiunĭ.

X.

NECROLOG. Subscrisa, în numele sĕu și al numĕroșilor consângenĭ, cu inima plină de durere fac cunoscut, că **Ioan Curescu**, c. și r. căpitan în pensiune, în etate de 62 de anĭ și în al 15-lea an al căsătoriei sale fericite și-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului aḑĭ, la 8 óre a. m. după scurte, dér grele suferințe.

Rĕmășițele pămêntescĭ se vor așeḑa spre eternul rĕpaus în 2 Maiŭ st. n. în cimiterul militar din fortărétă. — Fiă-i țĕrîna ușóră!

Alba-Iulia, 30 Aprilie 1900.

Ana Curescu născ. *Cimbulea*, ca soțiă.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Maiu. Delegațiunile sunt convocate pe ḑiua de 12 Maiŭ. — Ministru-președinte Szell a plecat

adĭ la Viena. El a conferit cu Goluchowski.

Kimberlev, 1 Maiŭ. Burii au ocupat Windsortein.

Pretoria, 1 Maiu. Generalul Botha a plecat în Natal și a luat comanda supremă peste trupele de acolo. — Toțĭ supușii englesĭ din Transvaal vor trebui sĕ părăséscă republica în timp de 48 óre. — La Tabanehu a fost o luptă înverșunată. Burii au atacat flancul engles și au ocupat pasul de munte.

DIVERSE.

Salvarea lui Houdon. In memoriile sale, mareșalul de Castellane povestesce cum a scăpat de eșafod Houdon, creatorul statuei lui Voltaire.

Numitul sculptor era pus pe lista celor, carĭ trebuiau ghilotinațĭ. Cum a aflat de una ca asta, soția lui s'a dus într'un suflet la Barrère, membru în convențiune, spunêndu-i nenorocirea, care plana asupra soțului sĕu și cerêndu-i protecția.

„Dómnă, decă așĭ sci vre-un mijloc de-a salva viața lui Houdon, fițĭ sigură, că n'așĭ sta un moment la îndoială și l'așĭ întrebuința. Dér David (renumitul pictor) a hotărît sĕ se ghilotineze toțĭ ceilalțĭ artiștĭ. El e atotputernic și nicĭ un pictor, nicĭ un sculptor nu mai e sigur, că mâne îi va mai sta capul pe trunchiŭ".

D-na Houdon era desperată și tocmai voia sĕ plece, când Barrère o reținu încă puțin.

„Ce face acum bărbatul d-vóstrĕ?" o întrebà el.

„Lucréză o statuă".

„Ce represintă statua?

„*Credința* meditând asupra *Teologiei*. E o operă alegorică.

O femeiă, care ține în mână un sul de hartiă, uitându-se la el".

„E frumósă femeia?"

„Fórte frumósă".

„Bine, d-nă, soțul d-vóstrĕ e salvat. Nu mĕ întrebațĭ cum... n'am timp sĕ vĕ spun acum, deóre-ce trebue neapĕrat sĕ merg la întrunire. Dér, avețĭ încredere în mine".

Câte-va minute mai târḑiu, Barrère se urcă la tribună.

„Cetățenĭ, am plăcerea sĕ anunț representanților poporului, că un mare artist renumit în lumea întrégă, cetățenul Houdon, a terminat acum de curênd o operă de mare valóre, care represintă aspirațiunile burgheziei și pe care o dăruesce adunării.

Acéstă operă representă *Libertatea* meditând asupra *Constituțiunei*".

La aceste cuvinte sala întrégă a rĕsunat de aplause și s'a votat în unanimitate o adresă de mulțumire lui Houdon, care a fost salvat numai prin schimbarea lui Barrère.

„ALBINA" institut de credit și de economii
Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Aprilie 1900.

Intrate:

Numĕrar cu 1 Aprilie 1900 .	cor.	14,753.95
Depunerĭ spre fructificare	„	369,306.11
Cambii rĕscumpĕrate . .	„	200,095.36
Conturĭ curente	„	25,599 79
Imprumuturĭ pe efecte și alte imprumuturĭ . . .	„	11,425.30
Monetă	„	12,852.96
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	27,428.96
Banĭ	„	32,654.—
Interese și provisiunĭ . .	„	26,983.62
Diverse	„	7,515 09
	cor.	728,615.14

Eșite:

Depunerĭ spre fructificare .	cor.	279,601.76
Cambii escomptate . . .	„	206,308.90
Conto curent	„	12,891.54
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ	„	30,434.90
Monetă	„	14,177.—
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	34,749.50
Interese și provisiunĭ . .	„	7,381.89
Spese și salare	„	5,075.31
Banĭ	„	38,627.18
Diverse	„	78,793.97
Numĕrar cu 30 Aprilie 1900 .	„	20,573.19
	cor.	728,615.14

N. P. Petrescu m. p. dirigent. **C. Aisĕr** m. p. cassar.

Iosif Onciolŭ m. p. comptabil.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**